

د اجتماعی چارو او کارلتولو وزارت

د ټولنی د ارزښتونو بنسټ په هالنډ کی

۲۰ فبروری ۲۰۱۴

محتوی

۳	مقدمه
۶	خیلواکی
۹	مساوات / برابری
۱۱	تړون او کار

مقدمه

ولایتی حکومتونو لپاره هر څلور کاله ټاکنی سر ته رسیږی. هر پنځه کال د اروپایی پارلمان لپاره ټاکنی کیږی. هغه خارجی وکړی چه د اروپایی اتحادی د هیوادونو دی، حق لری چه په هغه ښار کی چه اوسیری د ښاروالی په ټاکنو کی برخه واخلی. او هم د اروپایی پارلمان په ټاکنو کی برخه واخلی.

کوم بهرنیان چه د اروپایی اتحادی ندی کولای شی هغه وخت د ښاروالی په ټاکنو کی برخه واخلی چه پنځه کاله یی په هالنډ کی ژوند کړی وی. یوازی هغه بهرنیان چه تابعیت یی اخیستی وی او د هالنډ تابعیت ولری حق لری چه د پارلمان او ولایتی حکومتونو په ټاکنی کی برخه واخلی. را پدی خوا کیدای شی داسی وویل شی چه دغه کسان د رأی ورکولو حق لری. دوی حق هم لری چه د یوی مشخصی دندی لپاره ځان داستازی په توگه وټاکی.

د قانون حاکمیت

په هالنډ کی قانون حاکمیت لری. دا په دی معنی چه ټوله خلک یو شان حقوق لری او ټوله باید مقررات مراعات کړی. همدارنگه حکومت هم باید قانون مراعات کړی. که چیری تاسی د دولت د کومی پریکړی سره موافق نه یاست، کولای شی چه اعتراض وکړی او د دولت په مقابل کی حقوقی دعوی پیل کړی. دولت باید د قاضی فیصله ومني. او تاسی کولای شی چه د دولت نه د شکایتونو ملی څیرونکی ته شکایت وکړی. هغه بیا د شکایت له مخی بررسی کوی.

په دغه معلومات پانی کی د هغو ارزښتونو په هکله لولی کوم چه د هالنډی ټولنی بنسټ جوړوی. که تاسی دغه لوستلی وی نو پوهیږی چه مونږ په هالنډ کی د یو بل سره څرنګه چلند کوو، او ولی دا په دی ډول سره کوو. شاید چه دغه ارزښتونه تاسو ته معلوم وی، مگر داسی هم کیدلای شی چه دغه په هالنډ کی تر هغو چه ستاسی په هیواد کی دی توپیر ولری. دغه معلومات پانه تاسو ته د مهمو ارزښتونو، ټولنیزو مقرراتو او بنسټیزو حقوقو په هکله معلومات در کوی. په دی هکله معلومات ستاسو سره په ټولنی کی د ونډی اخیستلو په برخه کی مرسته کوی.

په دغه معلومات پانی کی تاسی د خپلواکی، برابری او یووالی په هکله لولی. دغه ارزښتونه څه مفهوم لری؟ تاسی خپل په ورځنی ژوند کی په دی باندی څرنګه پوهیږی؟ د هالنډ ټولنه ستاسو نه څه انتظار لری؟ او تاسی د ټولنی نه څه انتظار لری؟

ډموکراسی

په هالنډ کی ډموکراسی ده. په یوه ډیموکرات هیواد کی وکړی حق لری چه د هیواد رهبری په هکله په ګډه سره پریکړی وکړی. دا په ټاکنو سره سر ته رسیږی. هر ۱۸ کلن یا تر هغه ستر هالنډی کولای شی په ټاکنو کی هغه کسانو ته رأی وکړی چه ځان یی کاندید کړی وی. ټاکنی آذاده او محرمی دی. یعنی چه هر څوک کولای شی رأی ورکړی او هیچوخت ضرور نه ده وویاست چه چاته مو رأی ورکړی ده. د پارلمان، ښاروالی شورا او

هالنډی ټولنه

په هالنډ کې هر څوک په ټولني کې مرسته کوي. د بيلگي په توگه: که د مالياتو په هکله فکر وکړي. هر څوک بايد ماليات ورکړي. هغه کسان چه تر نورو زياتي پيسي گټي بايد زياته ماليه هم ورکړي. د ماليانو د پيسونه دولت د هغو کارونو لپاره کار اخلي چي د ټولو لپاره مهم وي. د بيلگي په توگه: په ليارو، سوپرمارکيتونو، زده کړي او د پوليسو لپاره.

زمونږ په هيواد کې د بيلابيلو عقايدو او مليتونو خلک ژوند کوي. ستاسي د کار په وخت کې په يوه سوپر مارکيټ، ښوونځي او هر ځای کې د بيلابيلو کلتورونو د خلکو سره مخامخ کېږي. دا مهمه ده چه تاسي سر بيره پر دغه پرتوپيرونو د هغوي درناوي وکړي.

د هالنډ ټولنه ډيره خلاصه ده. دا په دې معني چه خلک آزاد دي هغه څه چه فکر کوي ويي وايي. دا په دې معني چه نور کسان د هغه د نظر سره کيدای شي مخالف وي، هم يي ووايي. د نظر او مفکورو تبادلې مهمه ده ځکه چه خلک په دې توگه کولای شي څرنگه چي دې هم هغسي پاته شي.

زمونږ په هيواد کې هيڅ څوک مجبور ندي چه يوه مشخصي عقيدې له مخه ژوند وکړي. په هالنډ کې د ټولو خلکو نه غوښتل کېږي چه په ټولنه کې برخه واخلي. همدارنگه د هالنډ ټولنه ستاسو نه دا انتظار لري چه تاسي په ټولنه کې برخه واخلي. دا چه تاسي هالنډي ژبه زده کوي، په يو کار پسې گرځي او يا داوطلبانه کار کوي (د خلکو سره وينی).

په هالنډ کې ستاسو گټه د نورو د گټو سره يو ډول ارزښت لري. په دغه معلومات پاني کې څرگنديږي چه تاسو په ټولنه کې کوم حقوق او مکلفيتونه لري.

اساسي قانون زمونږ د قانوني حاکميت بنسټ دی. په هغه کې د وگړو او دولت حقوق او مکلفيتونه ذکر شوي دي. خپلوالی، برابري او يووالی په اساسي قانون کې ډير مهم دي. همدارنگه هالنډ د بشر د حقوقو بين المللي تړون ليکونه (د بشر د حقوقو اروپايي تړون ليک) لاس ليک کړي چه په هغه کې هم دغه ارزښتونه درج دي.

ټولنيز حقوق

تاسو په هالنډ کې خپله د خپل ژوندانه د اړتياوو د پوره کولو مسووليت لري. که چيري تاسو په هر دليل چه وي، و نه توانيږي چه هغه تر سره کړي او هيڅ څوک نه لري چه مرسته درسره وکړي نو بيا دولت مرسته در سره کوي. او همدارنگه تاسي د روغتيا د ساتني حق لري: تاسي د نورو په شان په هالنډ کې مکلف ياست چه ځان د دې لپاره بيمه کړي. که چيري تاسي ډاکټر ته بايد ولاړی شي، بيمه د هغه زياته اندازه لگښت ورکوي.

که چيري تاسي نور کار نه کوي، کولای شي چه د يوي ټاکلي مودي لپاره د مرستې معاش تر لاسه کړي. که چيري تاسي ناروغه سي او نور کار نه شي کولای، تاسو ته د مرستې معاش درکول کېږي.

د دې لپاره چه تاسي وروسته ښه کار پيدا کړي ښه زده کړه ډيره مهمه ده. په هالنډ کې زده کړه دومره مهمه ده چه مونږ د زده کړي مکلفيت لرو. د پنځه کلن نه تر شپاړلس کلن ماشومان په اجباري توگه بايد ښوونځي ته ولاړ شي. په همدې توگه سره هغوي ځان د ټولني او د کار بازار ته چمتو کولای شي. هغه ځوانانو چه تر شپاړلس کلني وروسته يي ډيپلوم نه وي اخيستی بايد چه تر اته لس کلني پوري زده کړي وکړي.

خپلواکی

یو سمبول لری واغوندي، ټيکري پر سر کري او يا خولي او بل ډول جامي واغوندي. او که تاسي خپل د عقيدې له مخي د کوم شي د خوړلو اجازه نه لري، هيڅ څوک تاسي هغه ته نه مجبوره کوي. تاسي کولای شي خلک عبادتونو ته راوبلي او هم کولای شي چه په نوي عقيدې باندي پيل وکري.

د ځينو دندو لپاره مهمه ده چه ټوله يو شان جامي واغوندي. د پوليسو کارکونکي حق نه لري چه د خپلي دندې د سرته رسوولو په وخت کي صليب په غاړه کري او يا ټيکري پر سر کري، ځکه چه هغوی بايد بي طرفه وي.

هره عقیده چه تاسي لري خو بايد قانون مراعات کري.

مفکوره

په هالنډ کي د بيلابيلو کلتورونو بيلابيل خلک اوسيري. هر څوک حق لري چه خپل شخصي نظر ولري. په هالنډ که تاسي حق لري هغه څه چه غواړي فکر وکري، ووايست، وليکي او ويی کري. تاسي کولای شي يو متن ورځ پاني او يا دولت ته وليږي، مظاهره وکري، مباحثه وکري تر څو چه د خپل شخصي مفکوري نه مو دفاع کري وي. طبعاً دا مهمه ده چه نور هم په نظر کي ونيسي.

په هالنډ کي ډيري تلويزيوني، خپروني، ورځ پاني او مجلي شته. په دي هکله چه مطبوعات څه وايي او څه ليکي دولت هيڅ کوم واک نه لري.

خپلواکي دا معنی لري چه تاسو کولای شي چه فکر وکري، ووايست او هغه شان چه تاسي يی خپله غواړي ويی کري. مونږ په هالنډ کي ډيره خپلواکي لرو. دا په دي معنی چه نور کسان هم حق لري فکر وکري، وي وايي او هغه څه چه خپله غواړي ويی کري. په دغه لاندی متن کي د مهمو خپلواکيو په هکله ليکل شوي.

عقیده

په هالنډ کي تاسو دا حق لري خپله انتخاب کري چه په څه شي باندي عقیده لري. د بيلابيلو عقيدو خلک په هالنډ کي يو ډبل سره په امنيت کي ژوند وکري. هيڅوک بايد ځان د هغی عقيدې په خاطر چه لري يی، ځان تهديد او يا په بي امنی کي احساس نه کري.

د عقيدې آزادي په دي معنی هم چي تاسي د دي حق لري چه هيڅ عقیده ونه لري. تاسي دا پريکړه په هري شيبی کي کولای شي وکري. هيڅ څوک د دي حق نه لري چه په دغه هکله څه ووايي. تاسي دغه آزادي بايد نورو ته هم ورکري. تاسي حق نه لري د بل چا نه غوښتنه وکري چه هغه بايد ستاسو په شان عقیده ولري. که چيري کوم څوک غواړي چه نور په هيڅ شي باندي عقیده ونه لري، نو تاسي دي ته هم بايد درناوی ولري. حتی که تاسي د هغه سره موافق هم نه ياست. هر څوک کولای شي نورو ته وښودي چه هغه په څه شي باندي عقیده لري. د بيلگي په توگه: که چيري څوک هغه زيورات چه .

د بیان آزادی؟

یو ژورنالیستی په ورځ پانی کی یو متن ولیکی چه په هغه کی یی د یوه هیواد د بیان د آزادی پر محدودیتونو باندی انتقاد کری وو. د دغه هیواد څو ځوانانو په هغه سره ځان توهین شوی احساس کری وو. هغوی د انټرنټ او توپټر له لاری دغه ژورنالیستی ته توهین او تهدید کوونکی پیغامونه ورولپړل. هغی په زرگونو پیغامونه چه په هغه کی یی کنځاوی او د مرگ خواست ورته کری وو تر لاسه کړه. دغه ژورنالیستی د تهدید له کبله عریضه وکړه.

هر څوک دا آزادی لری چه خپل نظر بیان کری، مگر څوک نه شی کولای هر شی وواپی. د بیلگی په توگه: تاسی حق نه لری د نفرت، تاوتریخوالی او توهین نه د نورو په مقابل کار واخلی.

یو بله بیلگه داده چه: یو څو کاله مخکی پولیسو یو کار تونیست (د کارتون انځورگر) یی بندی کری. په سل گونو خلکو د دغه سړی نه شکایت کری وو. هغه د پیغمبر(ص) توهین کوونکی انځورونه ایستلی وه او هغه یی په انټرنټ کی ایښی وو. هغه ځکه ونیول شو چه داسی کارتونه یی په انټرنټ کی ایښی وه چه کیدای شوی چه د مسلمانانو او هغو کسانو لپاره چه د پوستکی تیاره رنګ لری، تبغیض او خپه کوونکی وای. دغه انځورگر د بیان د پوره آزادی پلوی وو. هغه خپل په انځورونه سره خپل نظر د اسلام په هکله څرگندوی.

یو کارتونیست د دی لپاره چه خپل انځورونه په انټرنټ او ورځ پانه کی کښیږدی د اجازی اخیستلو ته ضرورت نه لری. پردی باندی باید قاضی وروسته پریکړه کری وای چه کارتونیست له حد نه سر غرونه کری وه که نه. چه د قاضی د قضاوت له مخی په دغه قضی کی سر غرونه نه وه شوی.

که چیری تاسی ورسره موافق نه یاست نو کولای شی چه وویاست. د دی نه تاسی هیڅ څوک نه شی منع کولای چه خپل نظر وویاست. دغه خپلواکی مونږ ته په هالنډ که ډیره ارزښت ناکه ده، ځکه چه په دموکراسی کی هغه وخت ښی پریکړی کیدای شی چه زیاتو نظریاتو ته غوږ نیولی شوی وی.

هره مفکوره چه تاسی لری باید چه قانون مراعات کری. دا په دی معنی چه تاسی قطعاً د هیڅ چا سپکاوی ونکړی، څوک خپه نکړی او یا د نفرت او دشمن په سترگه ورته ونه گوری. دا ساده خبره نه ده چه د بیان د خپلواکی د حد په هکله پریکړی وشی. په هالنډ کی په دی هکله ډیری خبری کیری خو آخرنی پریکړی قاضی باندی کوی.

یعنی چه تاسی حق لری وویاست چه څه نظر لری. ځکه چه مونږ د ټولو سره په یو شان چلند کوو. نو هر څوک کولای شی وواپی چه هغه څه نظر لری. داسی کیدای شی چه څوک تاسی ته یو څه وواپی چه تاسی ورسره موافق نه یاست او یا په هغه باندی خپه شی. ځکه چه د بیان خپلواکی دوه اړخه لری، که چیری هر څوک حق ولری چه خپل نظر بیان کری. کله هم کیدای شی چه یو څوک توهین شی. د بیان خپلواکی په دغه معنی نه ده چه هر څوک، هر شی کولای شی وواپی یا باید یی وواپی.

که چیری تاسی ځان توهین شوی او یا تبعیض شوی احساسو، نو تاسی کولای شی چه د تبعیض ضد اداری ته اطلاع ورکړی. قاضی به بیا پریکړه باندی وکړی. د ځینو خبرو ویل هم منع دی. د بیلگی په توگه: څوک نه شی کولای چه به بل چا باندی کوم شی وکړی او یا داسی شیان وواپی چه د تاوتریخوالی باعث وگرځی.

د ژوندانه ډول

په هالنډ کی خلک حق لری وښودی چه کومه عقیده لری او د خپل ژوندانه ډول خپله غوره کری. دا په دی معنی چه تاسی کولای شی خپل د خوښی موسیقی ته غوږ و نیسی، خپل د خوښی جامی واغونډی او کومه ورځ پانه غواړی ولوی او څه شی غواړی وخوری.

په دی کی هم استثنآت شته. د پولیسو یو مامور باید بی طرفه وښکاري. ځینی موسسی د خال وهلو او د بدن د سوری کولو لپاره مقررات لری. د بیلگی په توگه: هغوی نه غواړی چه د هغو د کارکونکو پر بدن باندی خالونه او سوری ولیدل شی. دا یا د امنیت له کبله وی او یا دا چه ښه نه ښکاري. نور کسان ستاسو د ژوندانه ډول نه شی ټاکلی. داسی هم کیدای شی چه ستاسو گاونډی د ژوندانه ډول بل شان وی او عقیده یی ستاسو نه توپیر ولری او یا بل ډول جامی واغونډی. که یوازی دا ومنی چه زیات خلک له تاسو نه توپیر لری او یو د بل مراعات وکړی نو کولای شو چه په هالنډ ښه ژوند سره وکړو.

د گاونډی خپلواکی لکه نوری خپلواکیانی هم یو حد لری. د بیلگی په توگه ستاسو گاونډی نه شی کولای چه د شپي لخوا په جک ږغ موسیقی واورى. که چیری تاسی شکایت ځینی لری.

ټولنه

دا مهمه ده چه تاسوپه هالنډ کی ځان لکه خپل په کور کی احساس کری. د خلکو سره وپېرنی او په ټولنی کی گډون و کری. د بیلگی په توگه: تاسی کولای شی د یوی سپورتی ټولنی غړیتوب تر لاسه کری. د خلکو د تجمع مرکز ته لار شی او یا سبق یا کورس وویاست. په دی توگه تاسی هغه کسان پیژنی چه ستاسو په شان شیان یی خوښیږی.

تاسو په هالنډ کی خپل ځانته ټولنه جوړولای شی. د بیلگی په توگه یوه سپورتی ټولنه، یوه کاری اتحادیه، یو سیاسی گوند او یا خپل د وطنوالو لپاره یوه ټولنه جوړه کری. د یوی ټولنی، کاری اتحادیې او سیاسی گوند له لاری خپل ږغ واوروی. په دغه دلیل سره په دموکراسی کی مهمه ده چه خلک اتحادیې جوړی کری. د یوی اتحادیې په پیل کولو سره تاسی نه یوازی خلک پېرنی بلکه د بیلگی په توگه پر سیاست باندی اغیزه اچولی شی.

طبیعی ده چه هر څوک په یوی اتحادیې کی باید قانون مراعات کری. قاضی کولای شی چه هغه اتحادیه بنده کری. د بیلگی په توگه: د تاوتریخوالی نه کار اخیستل منع دی.

داسی نور مهم انتخابونه هم شته چه تاسی یی خپل د بدن په هکله یی وکړی. یعنی چه ښځی کولای شی خپله دا غوره کړی چه خپل په گیده کی ماشوم سقط کړی که نه؟ همدارنگه په هالنډ کی د ترحم له مخی ژوند ختمول تر ټاکل شوی شرایطو لاندی مجاز دی. هغه څوک چه د یوی نه زغملو وړ ناروغی له لاسه رنځ وړی او د روغتیا امید یی نه وی د ډاکټر نه غوښتنه کولای شی چه ژوند یی ختم کړی.

په داسی حال کی چه د ترحم له مخی مرینه او د جنین سقط (غورځول) په هالنډ کی مجاز دی خو تر اوسه پوری هر وخت د بحث لپاره د پام وړ موضوع ده. سیاسی گوندونه په دی هکله بیلابیل نظریات لری.

تاسی هم کولای شی په هالنډ کی د یوی ډلی خلکو سره په کوڅی کی د غونډی یا مظاهری لپاره راټول شی. مظاهره د مخالفت کولو یو ډول دی. د مظاهری په کولو سره تاسی کولای شی خپل ږغ واوروی.

که چیری تاسی غواړی مظاهره وکړی باید مخکی ښاروالی ته خبر ورکړی ښاروالی یوه مظاهره یوازی په دی دلیل چه ورسره موافقه نه لری، نشی کولای منع کړی. مظاهره یوازی هغه وخت امکان لری چه تاسی په هغه سره نور خلک د خطر سره مخامخ نکړی، ترافیکو او یا د خلکو روغتیا ته ستونځی جوړی نکړی. که چیری مظاهره چیان قانون مراعات نکړی نو پولیس حق لری مداخله وکړی او ښاروالی کولای مظاهره ودروی.

د ځان واک درلودل

تاسو کولای شی چی د خپل ژوند چاری په خپله غوره کړی. دی ته مونږ د خپل ځان واک درلودل وایو. په دی توگه تاسی خپله غوره کولای شی چه یوه عقیده پر مخ بوځی که نه. تاسی خپل د ژوند طریقه پخپله غوره کولای شی. تاسی همدارنگه کولای شی چه خپله د خپل ژوند ملگری غوره کړی او واده ورسره وکړی. تر څو چه وکولای شی په خپلواکه توگه سره د خپل جنسی طبیعت نه دفاع وکړی. د ځان واک درلودل ډیری خپلواکیانی په بر کی نیسی چه وکړی د هغه حق لری.

خپل د ځان د واک درلودلو حق دا معنی هم لری چه تاسی خپله دا ټاکلی شی چه د خپل بدن سره څه وکړی. هیڅ څوک حق نلری چه تاسی خوږ کړی او که چیری تاسی و نه غواړی حتی یو ډاکټر هم هغه وخت تاسی معاینه کولای شد چه اجازه مو ورته ورکړی وی.

په قانون کی په دغه مقرری کی استثنا شته. د بیلگی په توگه: پولیس حق لری چه تر ټاکل شوی شرایطو لاندی تاسی تلاشی کړی. تر څو وپوهیږی چه تاسی اسلحه د ځان سره لری که نه؟ او همدارنگه پولیس حق لری تیسټ وکړی چه آیا موټروان الکهول څښلی دی که نه؟

مساوات/برابری

دا پروا نلری چه تاسی د کوم خای یاست: هر څوک د هر خای چه وی د یوشان چلند حق لری. دا په دی معنی ده چه تاسی د هغه کس په شان چه په هالنډ کی زیږیدلی وی د کار حق لری.

دا هم مهمه ده چه جسمی او عقلی معلولین په ټولنه کی ونډه واخلي. هغوی هم باید لکه نور کسان یو شان د کار حق ولری، که یو څوک د یوه کار لپاره مناسب وی یوازی له دی کبله چه هغه معلول دی حق نشته چه رد شی. کله کله باید یو شرکت د هغه لپاره یو مناسب د کار خای جوړ کړی.

ټول انسانان یو برابر دی. د برابری نه زموږ مطلب دا ندی چه ټوله انسانان باید یو شان وی، ولی چه هر انسان یو له بل سره توپیر لری مگر ټول یو برابر ارزښت لری. د هر چا سره باید یو شان چلند وشی.

په یو شان سره چلند

په هالنډ کی د انسانانو سره په یو شان حالاتو کی یو شان چلند کیږی. دا د برابر چلند حق دی. که تاسی ښځه یاست یا نارینه، که د خپل جنس په شان او یا مخالف جنس خوښونکی یاست ځوان یا زور، په هالنډ کی زیږیدلی یاست او یا په بل هیواد کی. یو شان چلند دا معنی هم لری چه په هالنډ کی د ټولو لپاره مقررات یو شان دی. د عیسویانو، مسلمانانو او یا نورو دینونو لپاره، د ښځو او هم د هم جنس خوښونکو لپاره یو شان مقررات شته. طبیعی ده چه یو شان چلند هغه وخت کیدای شی چه شرایط هم یو شان وی او یو بل ته یا ډیر زیات ورته وی. کار ورکونکی حق نلری چه ښځی د میندوارتوب او یا د کوچینی ماشومانو د درلودلو له کبله رد کړی. او د یو ډول کار لپاره یوی ښځی ته تر نارینه حق نه لری کم معاش ورکړی. په سوپرمارکتونو کی کارکونکی یوازی له دی کبله چه زاړه شوی دی د کار نه باید ونه ایستل شی.

د تبعیض او توپیر منع

که چیری تاسی احساس کوی چه د کار په ځای، د باندی تگ (تفریح) او یا کوم بل ځای کی د تبعیض سره مخامخ یاست نو کولای شی چه د تبعیض ضد ادارې، پولیسو او یا د بشر د حقوقو ادارې ته خبر ورکړی.

- د تبعیض سره د اداره مبارزه: په سایټ کی وگوری
www.discriminatie.nl
- همدارنگه په لاندنی سایټ کی وگوری:
www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie/aangifte-doen-van-discriminatie
- www.mensenrechten.nl

په ډیر تأسف سره تاسی عملاً د تبعیض سره مخامخ کیږی. داسی پیښیږی چه یو هالنډی کار ورکونکی غواړی تر پولنډی یا سورینامی کارکونکی یو هالنډی ته کار ورکوی. او یا نارینو و ته د نوتلو اجازه هغو ځایونو ته چه د تفریح لپاره دی ورنگرای شی، ځکه چه د یوه بل هیواد دی. دا د منلو وړ نه ده.

همدارنگه د هغو کسانو سره چه د مخالف جنس او یا د همجنس سره علاقه او اړیکې لری په یوه ډول چلند کیږی. همجنس بازه خلک د نورو په شان خپل د ژوندانه طریقه لری، او له ځانه ټولنی لری. په هالنډ کی خلک کولای شی چه خپل د همجنس سره واده وکړی. هالنډ په نړی کی لومړی هیواد دی چه دی ته یی اجازه ورکړی.

لنډه دا چه په هالنډ کی تبعیض په هیڅ ډول نه منل کیږی. تاسی نباید د خپلی عقیدې، ملیت او یا ژوندانه د طریقی په موخه د تبعیض سره مخامخ شی. او په همدی توگه تاسی هم حق نلری چه د نور کسان د هغوی د عقیدې، ملیت او د هغوی د ژوندانه د طریقی په موخه تبعیض وکړی.

کار او د یو بل سره اتحاد

یو دبل سره اتحاد درلودل څه معنی لری؟ یو د بل سره اتحاد درلودل دا معنی لری چه یو بل په نظر کی ونیسو تر څو په دی وپوهیږو چه نور هم مونږ په نظر کی نیسو.

د یو بل سره مرسته کول

هالنډ یو بډا هیواد دی. خلک دلته ډیر آزادی او چانسونه لری چه خپل ژوند دلته جوړ کړی. طبعاً دلته ځینی ستونځی هم شته چه باید حل شی، مگر اکثره شیان دلته ښه تنظیم شوی دی.

په هالنډ کی هر څوک مالیات ورکوی. هغه خلک چه ډیری پیسی گټی، تر نورو ډیر مالیات ورکوی. دولت د مالیاتو د پیسو نه د ښوونځیو، لارو جوړولو او په سړکونو کی د پولیسو لگښت ورکوی. نو ځکه ډیر مهمه ده چه خلک یو د بل سره مرسته وکړی.

په هالنډ کی ډیر خلک رضا کاره دندی تر سره کوی. د بیلگی په توگه په یوه سپورتي کلوب، د پالنې په یوی موسسی او ښوونځیو کی کارونه کوی. نور خلک په کور کی د یو چا روزنه کوی.

د پیسو لاس ته راوړل

تاسی باید خپله دا هڅه وکړی چه د ژوند کولو لپاره په کافی اندازی پیسی لاس ته راوړی. که تاسی په ژبی ښه نه پوهیږی، کولای شی چه د کورنی، ملکرو یا ادارو نه مرسته وغواړی. که چیری هیڅ نه شی کیدای چه تاسی خپله پیسی وگټی نو دولت به ستاسو سره مرسته وکړی. د بیلگی په توگه: که تاسی دومره ناروغه شی چه نور کار نه شی کولای او یا د کار نه منفک شی او د کرایې او خوراک پیسی نه لری نو کولای شی چه تر ټاکلو شرایطو لاندی د دولت نه د کورد کرایې د مرستی پیسی، د مرستی معاش او د روغتیایی بیمی د لگښت د پیسو درخواست وکړی. چه په هغه پیسو تاسی کولای شی خپل د کور کرایه ورکړی، خرچ په رانیسی د بیمی لگښت او نورو لگښتونه په وکړی.

کار

که تاسی کار کوی نو د حداقل معاش مستحق یاست. آیا دا څومره دی؟ کولای شی چه په لاندنی سایت کی د حداقل معاش تر موضوع لاندی پیدا کړی: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/-minimumloon/vraag-en-antwoord/hoe-hoog-is-het-minimumloon.html> ستاسی آمر دا حق نه لری چه تاسو ته تر حداقل معاش لږ معاش درکړی. د دی په څنگ کی تاسی د بیکاری د وخت او رخصتی مستحق یاست. په ورځی کی د کار د ساعتونو او دا چه تاسی څو ځله باید تفریح وکړی، لپاره هم مقررات شته.

حد اقل معاش

تاسی په اونۍ کی شپږ ورځی کار کوی د سهار د اته بجو نه د مازدیگر تر پنځه بجو پوری د هری اونۍ په پای کی ۱۰۰ ابرو معاش اخلی. تاسی شک لری چه دا لږ دی. مگر جرات نکوی چه وویاست ځکه چه ستاسو آمر کولای شی په ډیره آسانی سره بل څوک پیدا کړی چه په دغه پیسو کارورته وکړی. تاسو څه کوی؟

په هالنډ کی د حداقل معاش شته. د یوی کاری اونۍ لپاره تاسی په (۲۰۱۴) کال کی په اکثر حد سره ۴۰۰د ساعته کار لپاره باید ۳۴۲.۸۵ ابرو درکړل شی. دا خالص معاش نه دی، د دی نه تاسو باید مالیه هم ورکړی.

په هالنډ کی اوس هم داسی کارورکونکی شته چه تر حداقل لږ معاش ورکوی. دی ته تر حد کم معاش ورکول وایي. که چیری تاسی تر حداقل لږ معاش تر لاسه کوی، خپله باید یو اقدام وکړی. که ستاسی آمر ستاسو خبرو ته غوږ نه نیسی تاسی کولای شی چه د تفتیش اداری SZW او یا قاضی ته مراجعه وکړی.

دغه معلومات پاڼه:

د ټولنيزو چارو او کار لټولو وزارت نشریه ده

چاپ شوی ده:

د پرو ديموس، د دموکراسی او قانونی حاکمیت کور لخوا

فوتوگرافي: www.mieke-ann.nl (پاڼی ۳، ۴، ۸، ۹، و ۱۰)

فيبروری ۲۰۱۴ | د چاپ شمیره ۶۲۳۸۰۰-۷۳۵